

evropský
sociální
fond v ČR

EVROPSKÁ UNIE

**OPERAČNÍ PROGRAM
LIDSKÉ ZDROJE
A ZAMĚSTNANOST**
**PODPORUJEME
VAŠI BUDOUCNOST**
www.esfcr.cz

Tyto listy jsou vydávány v rámci projektu „Rovnost na Vysočině v kontextu tvorby koncepce rodinné politiky kraje“, CZ.1.04/3.4.04/76.00239, který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

Walda – Centrum dětí, volného času a rodiny na Odranci

Občanské sdružení Walda vzniklo v roce 2013 z iniciativy tří maminek, které chtěly vytvořit prostor pro vzájemná setkávání rodičů (prarodičů) s malými dětmi, školáků v rámci mimoškolních aktivit, rodin při společných slavnostech nebo kulturních akcích...

Setkáváme se na Odranci, v malé vesnici u Nového Města na Moravě. Obec nám zde vyšla vstříc a za symbolické nájemné nám pronajala bývalou prodejnu. Svépomocí jsme ji přebudovali na příjemný kreativní prostor plný krásných přírodních materiálů. Protože se v mnohém necháváme inspirovat waldorfskou pedagogikou, centrum dostalo své jméno Walda.

Nejdříve jsme začali dopoledním provozem v rámci mateřského centra. Dnes je mu vyhrazeno jedno dopoledne v týdnu. Program tvoří společné činnosti maminek s dětmi (cvičeníčko, kruhová nebo prstová hra, povídání, říkačky, jednoduchá „dílnička“) a volné hry.

Pak přibýly odpolední dílničky pro větší děti, hodiny kytary a přidali jsme i slavnosti nebo víkendové vzdělávací kurzy, burzy atd.

Programy pro děti i dospělé jsou tvořeny v rámci našeho projektu Rok na vsi, v rytmu ročních období a tradičních svátků. Projekt je postaven na

vzájemné spolupráci rodičů a dětí. Pravidelně se setkáváme při slavnostech – například Michaelské, Martinské, vánoční, masopustní, jarní – vynášení Morany, svatojánské slavnosti a další. Tyto všechny vedou nejen dítě, ale i celou rodinu k hlubšímu prožití dějů

Michaelská slavnost – Až budu hrdina silný jako býk, přemůžu draka, co ruší v lese klid

v přírodě a tradic ve společnosti v jednotlivých obdobích roku.

Naše centrum je vedeno na principu svépomoci a všichni v něm pracují jako dobrovolníci, za což jsme rádi.

Z dobrovolných příspěvků dárců a z výtěžků z akcí pořádaných naším sdružením jsme také koupili pro děti indiánský stan týpý. Je postaveno na Odranci v blízkosti Waldy a pravidelně jednou týdně se v něm setkávají děti i rodiče. Cílem je, aby se děti naučily vnímat a poznávat přírodu v koloběhu roku a chránit ji, seznámily se se základy tábornictví a tradičního „indiánského“ způsobu života.

Centrum slouží také dospělým – realizují se zde kresby, plstění, arteterapie, jógy, ale i besedy...

Děti a dospělí nejen z našeho regionu k nám nacházejí cestu. Doufáme, že ti, kteří již zavítali, mohou potvrdit, že myšlenku vytvořit na malé vesnici prostor pro vzájemná setkání rodin s dětmi, otevřené a přátelské místo, se nám daří realizovat a je nám všem prospěšné.

Naší největší odměnou je stálá přítelovství rodičů (vlastně všech dospělých) a spokojené děti, kterým se z centra nechce domů. Fotky z proběhlých akcí, aktuální program a další informace o nás najdete na: www.centrumwalda.blogspot.com nebo na www.facebook.com/centrumwalda.

Krásnou zimu přeje Walda

Den stromů – sázení jablůňky

Tvoření s dětmi

Otec – prosba, nebo hrozba?

Byl to neopakovatelný zážitek. Na vlakovém nádraží, v atmosféře loučení, radostného vítání, překládání zavazadel a ve vůni prázdninových dálek, stál výpravčí s plácačkou, s terčem v levém podpaží a píšťalkou v ústech.

Tento obraz ovšem ještě není tak neobvyklý, kdyby vedle svého otce nestál syn, možná sedmiletý, s plácačkou v levém podpaží, ostražitě sledující každý pohyb svého táty. Cestující dokončili nástup, dveře se zavřely, výpravčí naposledy pohledem přehlédl vlak, následován svým synem, který také zkontroloval celou soupravu. Potom se rozkročil, uchopil výpravku a sebevědomě ji zvedl k odjezdu. Malý chlapec zkontroloval, jestli je dostatečně rozkročen, a také hbitě vytáhl svou malou plácačku. Stál bez hnutí do chvíle, než se jeho vzor otočil, a potom důležitě bok po boku oba odešli z nástupiště.

Děti potřebují otce, se kterým si hrají, se kterým pracují, kterého napodobují a také jej následují. Zvláště chlapci, pokud se jednou mají stát samostatnými muži a mají být oporou svým manželkám, potřebují ve svém dětství tátu, kterého nelze zastoupit. Podobně děvče potřebuje vzor své matky, aby se jednou mohlo stát ženou. V dětství se vytváří vzory mužství a ženství pro celý následující život. Podobně, jako se často cituje deklarace lidských práv, je potřebné zdůrazňovat i lidská práva dítěte, přijatá v OSN 20. 11. 1959. V paragrafu 6 je uvedeno: „Dítě potřebuje k plnému a harmonickému vývoji své osobnosti lásku a porozumění. Pokud je to možné, má vyrůstat v péči svých rodičů...“ Dítě potřebuje oba rodiče. Když je vztah dvou lidí narušen, nebo dokonce, když se rodiče rozejdou a naleznou si nové partnery, pro dítě stejně v životě zůstává jen jedna matka a jeden otec. A i když potomek vyrůstá v náhradní rodině nebo v péči jednoho z rodičů, opakovaně

můžeme v dospívání pozorovat zvýšený zájem dítěte poznat jeho původní rodiče. Tato přirozená touha může být silně otrněna, třeba setkáním s násilnickým, cynickým, nebo apatickým otcem. I z takových zkušeností pocházejí obavy a traumata, ovlivňující později založení vlastního manželství. Pokud děti prožívají své dětství v duchu jmenovaného citátu z deklarace, mnohem snadněji následují vzor svých rodičů a vstupují do manželství, vychovávají vlastní děti a stávají se jim vzorem.

Foto: Stockfresh.com / Monkey Business Images

První role muže je být manželem, protože to základní, co může udělat pro výchovu svých dětí, je milovat jejich mámu.

Ta druhá role je být otcem, který zasvětí své děti, a především svého syna,

do života. Jak se to může stát? Když například syn poprvé chytí při rybaření s otcem první úlovek, donesou jej oba domů a táta prohlásí, ty už jsi chlapec, vždyť bys mohl uživit i vlastní rodinu. Tyto chvíle mají nezměřitelnou hodnotu a ovlivňující celý následující život. Kolem nás žije mnoho lidí, kteří nebyli zasvěceni do své role muže nebo ženy, protože přesně naopak ve chvíli, kdy potřebovali v dospívání povzbuzení a vzor, byli autoritou nad sebou kriticky poníženi. Potom je možné pouze doufat, že zraněného jednotlivce potká pozitivní učitel, zaměstnavatel, sportovní oddíl, církve, nebo budoucí partner, kteří jedinci vrátí zdravé sebevědomí.

Ta třetí role je být pracovníkem – výdělečně činným člověkem, který zaopatrí svou rodinu. Muž se má stát ochráncem, zastáncem a jistotou, která chrání rodné hnízdo před vnějšími vlivy a materiálně jej zabezpečuje. Je jisté, že jeho role není pouze v dávání věcí, ale předně v dávání sebe sama. Zde nerozhoduje na prvním místě čas, který poskytuje své ženě a svým dětem, ale především intenzita a hloubka při setkávání s nimi. To znamená, že hodina s dítětem při plném zaujetí je více než celodenní přítomnost v domácnosti, kdy se otec věnuje svým zájmům.

Role otce mohou částečně zastoupit dědečkové, strýčkové nebo učitelé, ale plně ji nahradit nemůže nikdo. Potřebou každého dítěte je mít tátu a samozřejmě i mámu. Máma ale v neúplných rodinách většinou zůstává, ovšem odpovědných milujících otců je stále větší nedostatek. Je tedy otázkou: může být osobní svoboda a uspokojení vlastních potřeb důležitější než právo dítěte na otce? Není přinejmenším třeba hledat alespoň vyváženost mezi právem dospělého jedince a právem dítěte?

*Za Pracovní skupinu projektu Rovnost šancí na Vysočině
Aleš Zástěra*

Projekt Rovnost šancí na Vysočině končí

V závěru letošního roku končí realizace projektu „Rovnost na Vysočině v kontextu tvorby koncepce rodinné politiky kraje“, který trval 31 měsíců. Za tu dobu se podařilo: zajistit práci na částečný úvazek několika ženám s malými dětmi, motivovat místní aktéry ke strategickému uchopení rodinné politiky, povzbudit několik žen v obtížné životní situaci k aktivnějšímu životnímu přístupu, podrobně zmapovat aktuální situaci ve firmách v Kraji Vysočina z pohledu sladování pracovního a rodinného života a z pohledu rovných šancí, připravit akční plán ro-

dinné politiky Kraje Vysočina. K tomu byla vytvořena série motivačních brožur, vydáno mnoho osvětových článků, byly uspořádány vzdělávací semináře, konference a kulaté stoly. Dva roky v každém okrese Kraje Vysočina působily pracovní skupiny, kde byly diskutovány konkrétní problémové okruhy. Dokončují se regionální strategie dalšího rozvoje rodinné politiky v Kraji Vysočina.

Někdy bychom si možná přáli, aby toho bylo uděláno více, aby naše práce byla více vidět. Ale snad se podařilo nastartovat důležité procesy a připra-

vit dostatek podkladů k tomu, aby se životní podmínky rodin na Vysočině stále více zlepšovaly. Pozitivní změny v životech konkrétních lidí, které jsme mohli během projektu pozorovat, jsou pro nás velkým povzbuzením.

Vážíme si všech, kteří se aktivně zapojili do projektu. Jednalo se o zástupce firem a neziskových nebo příspěvkových organizací, představitele měst či obcí, studenty a další občany. Uvědomili jsme si, že problematika rodiny není lidem na Vysočině lhostejná.

Více informací o výstupech projektu najdete na rodinném portálu Kraje Vysočina.

Vít Skála, manažer projektu

Rodinná politika jede

Rodiny se v Kraji Vysočina těší velké pozornosti díky rodinné politice, považované za důležitou regionální politiku, která bude nabývat na významu.

Stěžejní úlohu v naplňování činností této politiky sehrává Oddělení rodinné a seniorské politiky a rozvoje služeb, které působí od minulého roku na odboru sociálních věcí Krajského úřadu Kraje Vysočina. Zřízení tohoto oddělení předcházelo schválení Konceptce rodinné politiky Kraje Vysočina pro období 2012–2016. Z tohoto strategického dokumentu vycházejí veškeré aktivity spjaté s prarodinnou politikou. Jejich realizace je jádrem činnosti pracovníků tohoto oddělení.

Mezi nejvyhledávanější se v současnosti řadí volnočasové a vzdělávací aktivity. Velké oblibě se těší každoroční pořádání karnevalů pro celé rodiny a prázdninové letní tour. Jejich program respektuje mezigenerační soužití, které je jedním z rysů prarodinné politiky kraje. V případě aktivit zaměřených na generaci 55+ si velký ohlas získaly kurzy univerzity třetího věku, novinkou pro letošní rok bylo pořádání Letní školy pro seniory. V letošním roce

se uskutečnil také premiérový ročník multitalentové soutěže pro děti **Rodinné pasy Kraje Vysočina hledají supertalent**. Soutěž navázala na předešlé ročníky oblíbené soutěžní show **Ája hledá supertalent**. V rámci naplňování jednotlivých opatření prarodinné politiky mají nezastupitelnou roli projekty, jejichž realizaci se Kraj Vysočina věnuje. Ať už jde o projekt **Rovnost šancí na Vysočině** či **Žijeme a pracujeme na Vysočině**, jenž se zabývá problematikou sladování pracovního a rodinného života. Pod hlavičkou tohoto projektu byla na Vysočině vyhlášena soutěž **Hledá se podnik přátelský rodině**, jejíhož vítěze budeme znát v příštím roce. Dílem tohoto projektu je také postupné budování sítě míst přátelských rodinám, Family Pointů. Vedle těchto center přibývají na Vysočině také Senior Pointy, které poskytují služby a pomoc seniorům. Prarodinné aktivity se v Kraji Vysočina uskutečňují rovněž na základě spolupráce s ma-

teřskými a rodinnými centry. Centra dostávají od kraje finanční příspěvky na úhradu nákladů spojených s jejich činností a provozem. Pro tyto účely přispěl Kraj Vysočina v letošním roce částkou 590 000 korun. Tím opět došlo k navýšení celkové podpory.

Za zmínku stojí také podpora prarodinných aktivit měst a obcí na Vysočině. Již potřetí byl vyhlášen grantový program Fondu Vysočiny **Podporujeme prarodinnou a seniorskou politiku obcí**. Cílem programu je motivovat města a obce ke konkrétním prarodinným aktivitám, nejlépe pak k aktivitám, které jsou uskutečněné v souladu s Konceptcí rodinné politiky Kraje Vysočina. Celková dotace činí 1 000 000 Kč.

Nedílnou součástí činnosti Oddělení rodinné a seniorské politiky a rozvoje služeb je také propagace veškerých aktivit. Zahrnuje pravidelné zveřejňování tiskových zpráv, správu facebookových profilů Rodinných/Senior pasů Kraje Vysočina či přípravu nového webu www.pasyvysocina.cz, který bude zahrnovat informace o všech aktivitách, které Kraj Vysočina v rámci prarodinné politiky činí.

Marek Homolka

Kontakty na regionální koordinátory projektu:

Mgr. Ing. Miroslav Cejpek, regionální koordinátor – Třebíč,
e-mail: m.cejpek@trebic.cz,
tel.: 725 384 324

Zina Novotná, regionální koordinátorka – H. Brod,
e-mail: koordinator.hb@seznam.cz,
tel.: 734 694 502

Ing. Soňa Krátká, regionální koordinátorka – Jihlava,
e-mail: sona.kratka@volny.cz,
tel.: 734 694 501

Mgr. Bc. Tereza Červinková,
regionální koordinátorka – Žďár n. S.,
e-mail: terezacervikova@gmail.com,
tel.: 734 694 503

Mgr. Monika Brzoňová, regionální koordinátor – Pelhřimov,
e-mail: monika.brzonova@gmail.com,
tel.: 734 694 490

Kontakt na hlavní kanc. projektu:

Krajský úřad Kraje Vysočina,
Odbor sociálních věcí,
Žižkova 57, 587 33 Jihlava
Mgr. Libuše Hajčiarová,
e-mail: Hajciarova.L@kr-vysocina.cz,
tel.: 724 650 279

Kraj Vysočina ve spolupráci s Hospodářskou komorou Kraje Vysočina vyhláší 1. ročník soutěže **Podnik přátelský rodině 2014**

*Pomáháte svým zaměstnancům zvládat práci i rodinu?
Usilujete o to, aby vaši zaměstnanci byli výkonnější, ale také spokojení a loajální?
Zaslouží si „váš“ podnik ocenění v této oblasti?
Zúčastněte se prestižní soutěže.*

Staňte se vzorem pro ostatní!

Soutěž je určena pro zaměstnavatele se sídlem na území Kraje Vysočina, kteří se ve své personální politice aktivně zabývají problematikou sladování rodinného a pracovního života svých zaměstnankyň a zaměstnanců.

Registrace do soutěže probíhá od **1. 10. do 30. 12. 2014**.
Stačí vyplnit a odeslat soutěžní dotazník uveřejněný spolu s pravidly na www.kr-vysocina.cz/socialni-portal.

Vyhlášení vítězů se uskuteční v květnu 2015.

Více informací o projektu a užitečné odkazy
najdete na:

www.kr-vysocina.cz/rodinny_portal

Tato soutěž je organizována v rámci projektu „Žijeme a pracujeme na Vysočině – zavádění prarodinných opatření do personální politiky příspěvkových organizací Kraje Vysočina v kontextu rodinné politiky kraje, reg. č. projektu: CZ.1.04/3.4.04/76.00238, který je financován z prostředků ESF prostřednictvím Operačního programu Lidské zdroje a zaměstnanost a státního rozpočtu ČR.

O rodičích a dětech

Kraj Vysočina je specifický tím, že je zde velký počet malých obcí, městyň a vesniček. Chceme-li, aby se mladí lidé po svých toulkách světem a ze svých studií vraceli do rodného kraje, je třeba jim nabídnout nejenom krásy zdejší krajiny, ale také plnohodnotný prostor pro život – prostor, kde se mohou realizovat, kde naleznou kvalitní podmínky pro založení rodiny a výchovu dětí, a tedy například dostupné zdravotnictví či bohatou zájmovou činnost, ale především práci, která je bude naplňovat a která bude dostatečně finančně ohodnocena.

Při svých studiích na vysoké škole jsem s ekonomikou dosti zápasila. Jednu věc si však pamatuji zcela přesně, a to že mzda je úměrná ceně volného času. Chceme-li, aby se rodiče zapojili do „pracovního procesu“, musíme jim především nabídnout možnost

Foto: Stockfresh.com / Monkey Business Images

sladit práci a rodinu. Zároveň je nutno nabídnout jim takovou finanční odměnu, aby peníze, které si vydělají, vyvážily chvíle strávené s jejich dětmi. Samozřejmě, že takové chvíle nelze

zaplatit nikdy, laskavý čtenář ale jistě rozumí tezi, ke které směřuji – pouze rodič, který je motivován uplatnit své schopnosti a dovednosti na trhu práce, je dobrý pracovník, a takový zaměstnanec je zároveň dobrý rodič, který se po práci svým dětem plně věnuje a má radost z chvil strávených s nimi. Není možné, aby na tom pracující člověk a člověk bez práce byli stejně.

Apeluji proto na každého z nás: jste-li rodičem vracícím se do práce, nebojte se ohodnotit sebe sama a chtějte po zaměstnavateli odpovídající výdělek, vždyť tím hodnotíte sebe jako rodiče, hodnotíte kvalitu života svých dětí, nasazujete latku, kterou chcete pro svou rodinu. Jste-li zaměstnavatel, zamyslete se, zda nelze opravdu vyjít svým podřízeným vstříc a nabídnout jim práci z domova, sdí-

lená pracovní místa, ušetřit tak na nákladech a přidat na mzdách. A jste-li politik, zastupitel, sociální pracovník – snažte se přísně, koncepčně a spravedlivě prosazovat rovné šance v odměňování, v péči o děti, v možnostech prarodinných opatření.

Prála bych si, aby většina rodičů měla chuť žít a pracovat na Vysočině (kde je průměrná mzda doslova alarmující) a potažmo v České republice. Jsme krásnou zemí s bohatou tradicí i kulturou, je jenom na nás, zda a koho si zvolíme, za kolik a kam nastoupíme, či zda se zcela dobrovolně rozhodneme zůstat doma a věnovat se dětem. Prála bych si také, aby po skončení tohoto projektu debata o sladování práce a rodiny neutichla, ale naopak aby sílila. Je totiž nutné stále připomínat, že děti jsou naše budoucnost, a pokud existuje věc, kterou nelze ošidit, je to jednoznačně výchova. A jsme opět na začátku příběhu – dobrá výchova se děje tam, kde jsou lidé (resp. rodiče) šťastní, spokojení, materiálně zabezpečeni a kde se daří prosociálnosti. Jenže pouze společnost, která si váží rodičů a jejich práce, má děti, které jsou zárukou její budoucnosti.

Monika Brzoňová

FEJETON

Gender v praxi.

Je mezi pohlavími nějaký rozdíl?

Zdánlivě jednoduchá otázka. Narodili jsme se různopohlavně! Převážná většina z nás již v raném dětství pátala po rozdílech mezi sebou (dívkami a chlapci). Byla to pro nás přitažlivá a trošičku záhadná věc. Záhy jsme vypátrali, že jsme opravdu rozdílní – v té chvíli na prvním místě, že alespoň fyziologicky!

Čas běžel. A my zjistili, že ona různost nespočívá pouze a jen v naší tělesnosti, avšak že rovněž vnímáme, chápeme, posuzujeme a hodnotíme rozličné situace, stavy a emoční vjemy – odlišně!

Celkem podivuhodné zjištění, pokud jsme si je uvědomili.

A co nyní v současném světě?! Mám obavu, že v současné době se některé názory vyvíjí směrem, dle prohlášení nejmenované gender vědkyně, jak jsem někde četl: „že mezi pohlavími přece není žádný velký rozdíl.“

Milé čtenářky a milí čtenáři. Nemožu a ani nechci s tímto názorem souhlasit!

Domnívám se, že termín „gender“ (definovaný jako označení kulturně vytvořených rozdílů mezi muži a ženami) sice můžeme reflektovat jako

oprávněný a důvodný, ovšem vždy právě v rámci dané kultury a vždy musí odrážet svobodnou volbu jedince.

Jak by se měl muž chovat v současné době?! Připadá mi, že, dle některých pohledů (nechci v tomto směru nazvat tento pohled „genderovým“), jako žena.

Nechávám na vás, zda je to dobře!

Nestírejme přirozené rozdíly mezi pohlavími, ovšem uvědomujme si je! Jak se chováme ke všem svým milým – opravdově, nepokrytě, přirozeně! Přirozenost je totiž základem vzájemné interakce mezi lidmi. Mimo jiné – kojit se nenaučím.

Znám mnoho párů, které, ač spolu žijí drahně let, svádějí spolu „odvěký soubor“, kdo bude „velet“. Z mého pohledu naprosto, docela a úplně zbytečný! Žena vyhrává! Muž je v mnoha ohledech od přírody zranitelnější, muži žijí kratší dobu než ženy, velmi často v různých směrech selhávají – častěji páchají sebevraždy či se dopouštějí kriminálních činů. Z toho lze odvodit, že nejsou tím proklamovaným „silným“ pohlavím. Gender, dle mého mínění, neznamená „boj“, ale pochopení rozdílů mezi ženou a mu-

žem. Všimněte si mého galantního – genderového řazení – kdybychom však žili v jiném kulturním prostředí, kdoví, zda by nešlo o sexuální harašení.

A nyní výrok poněkud „drsnějšího“ rázu. Úspěch v současné společnosti zaručuje spíše prosazování „ženského“ vzoru chování. Nic proti němu – naopak – má nezastupitelnou roli. ŽENY, NIC VE ZLÉM! Avšak muži jsou v této chvíli v defenzivě.

Co mohou říci na závěr tohoto zamyšlení?

Objevil jsem se na tomto světě, musím připomenout, že bez jakéhokoliv svého přičinění, jako osoba pohlaví mužského. Moje manželka po určitém čase od svého zrození zjistila, že rovněž bez jakéhokoliv svého přičinění (alespoň mi to tvrdí), je ženou.

Jsem velice rád, že jsem se narodil jako muž a moje manželka jako žena! Je to celkem zábavné! Obzvláště po třiceti letech soužití se čtyřmi dětmi v zádech, s jejich partnery, a především s naším „skřítkem“ maličkým – vnučkou Nellinkou!

Všem lidem na světě přeji gender v tomto stylu!!!:-)

P. S.: Nepokládejme výraz „gender“ za zlo, jak je na něj mnohdy pohlíženo, avšak za další aspekt pohledu na člověka, na sebe sama.

Miroslav Cejpek

Potřebujeme ještě vůbec rodinu?

Jedním z cílů projektu Rovnost šancí na Vysočině je posílit v Kraji Vysočina prorodinné prostředí. Z nedávného průzkumu Centra pro výzkum veřejného mínění vyplývá, že životní prioritou 92 % obyvatel Čech je žít ve spokojené rodině.

I průzkumy priorit účastníků programů Centra pro rodinu Vysočina, o. s., jsou podobné, a to včetně odpovědí mladých lidí (převážně středoškoláků) zapojených do našich dobrovolnických aktivit. Na výstupech mladých lidí mezi 15 a 18 lety nás zaujalo především to, že ač často nemají ještě jasný cíl svého budoucího života, prioritou pevné rodiny je jednoznačně daná i v této cílové skupině lidí.

Je tedy článek s uvedeným názvem vůbec na místě? Tady narážíme na problém: co dnes vlastně společnost míní pojmem rodina?

Český právní řád rodinu nebo její členy jednoznačně neurčuje. Vyjděme tedy ze sociologické definice základního modelu rodiny: rodina je skupina osob navzájem spjatých pokrevními svazky, manželstvím nebo adoptí, jejíž dospělí členové jsou odpovědní za výchovu dětí. Základní („jádrovou“) rodinu tvoří muž a žena a jejich děti, zatímco rozšířená rodina zahrnuje prarodiče, tety, strýce a bratrance.

Nyní si dovolíme ve zkratce nastínit vývoj rodiny. Do 19. století byla žena ve velké míře v područí muže. Svatby byly většinou záležitostí materiálního zabezpečení místo lásky a dobře se vdát bylo považováno za životní výhru. Rodina byla nezbytná pro zajištění živobytí pro potomky. Počínaje průmyslovou revolucí se dal vývoj společnosti postupně do mnohonásobně rychlejšího pohybu a ruku v ruce s ním se otevřela cesta k zrovnoprávnění žen na všech úrovních společenského i rodinného života.

Dospěli jsme až tak daleko, že dnes máloco donutí člověka, aby žil s někým, koho už nemá rád. Jedním příkladem může být, že díky systému sociálního zabezpečení je na tom matka samoživitelka často lépe než manželka s manželem s podprůměrnou mzdou a malým zájmem o svoji ženu, o společnou péči o děti a domácnost. Žena může chodit do práce, práci v domácnosti zvládne sama, děti chodí do školky či po škole do družiny, na technické práce, které nezvládne, si může zavolat „hodinového manžela“. Dnešní emancipovaná žena si v podstatě vystačí sama (včetně možnosti umělého oplodnění).

A naše společnost zažívá další extrém. Manželství je stavěno na stejnou

úroveň jako kohabitace (nesezdané soužití muže a ženy) či registrované partnerství. Všechny druhy těchto soužití se také nazývají rodinou. Dost možná se do naší středoevropské kultury založené na křesťanských principech spolu se stoupajícím počtem muslimských spoluobčanů vloudí další model rodiny, a to polygamní.

Foto: Stockfresh.com / Pavel Losevsky

Z výše uvedeného vyplývá, že klasická rodina založená manželstvím je na ústupu, ale zpravidla se většina lidí shodne, že je stále základní stavební buňkou společnosti. Z nejrůznějších důvodů jsme často konfrontováni s útoky na rodinu a manželství. Jako by rodina a manželství byla zakázaná slova, která můžeme hájit nebo dokonce jen vyslovit s velikou odvahou a vědomím, že odplata na sebe nenechá čekat. Žijeme v době, kdy je kladen zásadní důraz na osobní svobodu člověka a na spokojenost jednotlivce. Převládají tendence k tomu užít si života a starat se hlavně o svoje blaho, prospěch a pohodlí.

Zdá se, jako by ze shora zmíněných průzkumů vyplývalo, jak je rodina pro jednotlivce důležitá a potřebuje ji. Ale zároveň každodenní život ukazuje, jak je důležité, aby každý pro sebe měl dostatek svobody a prostoru pro svoje potřeby.

Tradiční obraz rodiny se vytrácí, je vidět už snad jen ojediněle. Nabízíme několik pohledů na rodinu (které samozřejmě nemusí platit absolutně):

- Rodina je místo, kde se rodí a vychovávají děti.
- Rodina je místo, kde pracují a milují se dospělí.
- Rodina je místo, kde si žena a muž nekonkurují, ale doplňují se na základě svých biologických předpokladů, výchovy a svého chtění.

- Rodina je místo, kde je základem vztahu mezi mužem a ženou vzájemná úcta a k ní patří, že jeden druhého uznávají jako rovnocenného.
- Rodina je místo, kde se děti učí vztahům mezi lidmi, zažívají blízkost, sdílení a důvěru.
- Rodina je místo, kde je možné v bezpečí a klidu zestárnout.
- Rodina by měla být přístavem pro každého člověka po celý jeho život.
- Rodina je prospěšná státu – vychovává budoucí daňové poplatníky, přispěvatele do solidárního důchodového systému, budoucí rodiče a v neposlední řadě šetří finanční prostředky státu, které se vynakládají na podporu rodičů samoživitelů či ústavní péči o osoby závislé na pomoci druhého člověka.

Pravdou je, že v sobectví a v usilování o uspokojení vlastních potřeb není prostor pro lásku a úctu k druhému. Láska totiž, jak víme, je trpělivá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska ne jedná nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se ra-

duje z pravdy. Ať se děje cokoli, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. Nebo jsou tato slova pro dnešní dobu příliš nereálná? Mít druhého rád však není jen pocit krátkodobé zamilovanosti, ale milovat druhého v sobě nese hlavně zodpovědnost za trvalost vztahu a neustálou práci na něm. A popřeme-li rodinu, popřeme-li manželství, můžeme očekávat naplnění základní a hlavní potřeby člověka – potřebu bezpodmínečné lásky? Můžeme takovou lásku zažít jinde než v rodině?

Dosáhli jsme vysoké úrovně rovnoprávnosti mezi mužem a ženou, ale pojem rovnocennost zatím neumíme zcela naplňovat. Rovnocennost a rovnoprávnost jsou dvě roviny téhož. Rovnoprávnost je uznání stejné hodnoty druhého v rovině legislativní, rovnocennost t v rovině osobní. Jestliže tyto dva pojmy nesplynou v jeden, budeme se pohybovat pouze v rovině teorií a život nám bude utíkat.

Prejeme vám, zastáncům a podporovatelům tradiční rodiny, mladým lidem, kteří chtějí žít v rodině, i sobě, abychom společně uměli najít, otevřít a realizovat cestu k výchově k zodpovědnému partnerství v manželství a k zodpovědnému rodičovství, aby funkční klasická rodina nebyla jen nedostupným ideálem, a bychom napomohli k zakotvení ochrany rodiny v našem právním systému.

Slavka Dokulilová

Co mi projekt dal (a vzal)

Odovídají členové projektového výboru

Vít Skála, manažer projektu:

Projekt mi umožnil spolupracovat s velice zajímavými lidmi a pomohl mi vytříbit názory na citlivou problematiku rovných šancí. Na druhou stranu mi zadělal na několik šedivých vlasů.

Eva M. Hejzlarová, expertka na rovné příležitosti:

Díky projektu jsem poznala řadu skvělých lidí. Díky řadě diskuzí, které projekt provázely, jsem si měla šanci lépe uvědomit, kde stojím a v co věřím.

Petr Švanda, krajský koordinátor:

Projekt mi umožnil potkat se s mnoha skvělými lidmi a pomohl mi ze široka nahlédnout do tajů prorodinné politiky, a dokonce i do jinotajů rovných příležitostí. Na druhé straně mohu říci, že jsem se při zajišťování některých dílčích úkolů v rámci projektu dostal do několika situací, ze kterých mi přibýlo pár vrásek na obličej.

Ivana Matoušková, metodička:

Projekt mi potvrdil, že tam, kde je vůle a nadšení kreativních osobností, mohou některé věci fungovat bez legislativní či finanční podpory. Projekt mi bohužel potvrdil, že samotná existence zákonů často nestačí k tomu, aby se účinná opatření zaváděla do praxe.

Dana Šálková, finanční manažerka:

Díky projektu jsem si první v životě zkusila, co je to práce z domova. Prima záležitost zejména ve chvílích, kdy vstoupí do rodiny problém například v podobě nemoci, tak je fajn být chvílemi „všudepřítomná“. Projekt mi nic nevzal, bylo mi ctí být jeho součástí.

Libuše Hajčiarová, asistentka:

Poznala jsem řadu skvělých lidí a vážím si toho, že jsem s nimi mohla spolupracovat. Zjistila jsem, kolik věcí ohrožuje rodinu, jak obtížné je měnit názory lidí a jak těžké je být dobrým úředníkem.

Marie Černá, odborná poradkyně partnera:

Projekt mi umožnil poznat nové, zajímavé osobnosti a přinesl mi řadu inspirací pro práci pro město Třebíč, ale i pro můj osobní život. ...a nevzal mi iluzi, že jde sladit rodina a práce, když je k tomu vůle...

Slavka Dokulilová, odborná poradkyně partnera:

Vážím si několika lidí, s kterými jsem se seznámila díky projektu. „Nahlédla“ jsem do fungování některých systémů, které jsem dosud vnímala jen zvenku. Mohla jsem se účastnit zajímavých ak-

tivit. Projekt mi odhalil, jak silná je potřeba hájit hodnoty, které jsou podle mého názoru naprosto nezbytné pro zachování národa a o které přicházíme, protože chceme jít s dobou a být in. Taky jsem trochu pochopila, co je to lobbing a čeho všeho umí dosáhnout. A především mám radost, že i v projektu se angažují lidé, kteří mají zdravý rozum.

Martina Machalová, odborná poradkyně partnera:

V průběhu projektu pro mě „rovnost šancí“ přestala být prázdným pojmem omílaným na konferencích a pochopila jsem, jak uvádět tyto principy do praxe. Souvislosti a možnosti změn k lepšímu teď vidím všude kolem sebe a věřím, že k nim dokážu nadále přispívat v pracovním i soukromém životě.

Nevím o ničem, co by mi projekt vzal. Samá pozitivita...

Daniel Hanzl, odborný poradce partnera:

Projekt Rovnost na Vysočině byl přínosný nejen pro mne osobně z hlediska nových pohledů na problematiku rovných příležitostí a sladování rodinného a pracovního života, ale především pro všechny zúčastněné jak v pracovních skupinách, tak i kulatých stolech a konferencích z důvodu plurality názorů, odbornosti, připravenosti a přátelské atmosféry.

Michael Strnad, odborný poradce partnera:

Práci na projektu jsem získal nové přátele, kteří mi pomohli otevřít oči a podívat se na problematiku rovných příležitostí a sladování z jiného úhlu. Vedle toho jsem poznal, že nadšení pro věc může cestu k cíli zkomplikovat víc než nezájem.

Ztratil jsem iluzi, že základem našeho státu je klasická rodina, tedy žena a muž + děti a popřípadě prarodiče. Iluzi, že je třeba speciálními opatřeními zajistit, aby menšinám a výjimkám nebylo ubližováno, zatímco systém je třeba stavět na standardech a většinových potřebách, ale ne naopak.

Lucie Skálová, garantka vizuálního stylu:

Projekt mi dal setkání se zajímavými a charismatickými lidmi a prověření správnosti osobního rozhodnutí vydat se cestou „na volné noze“ z důvodu sladění práce a rodiny. A vzal mi chuť se ještě někdy podílet na dotačním programu.

Soňa Krátká, regionální koordinátorka:

Mně konkrétně projekt díky velké časové flexibilitě dal možnost se po dobu dvou let více věnovat dětem, zejména synovi při nástupu do školy, řešení jeho logopedických problémů, mít čas doprovázet je na mnoho zájmových aktivit a některých se i účastnit (artehrátky 1x měsíčně při MŠ, hra na flétnu dítě + rodič v DDM), což by se při plném pracovním úvazku zvládalo jen velmi těžce. Po profesní stránce mi přinesl mnoho nových kontaktů na zajímavé osobnosti, pohled do fungování sociální sféry a neziskových organizací a další cenné zkušenosti z práce na projektu.

Na druhou stranu mě připravil o další iluze o fungování logických věcí.

Tereza Červinková, regionální koordinátorka:

Projekt mi dal spoustu informací, námětů k další činnosti, kontaktů, nových tváří, skvělých zážitků, a hlavně možnost věnovat se své rodině i osobnostnímu růstu. Vzal mi často iluze o společnosti a fungování některých úřadů.

Monika Brzoňová, regionální koordinátorka:

Projekt mi dal svou flexibilní formou práce naději, že lze sladit práci a rodinu, a svým rovným přístupem k mým začátečnickým schopnostem a zkušenostem vědomí, že i absolventka „neperspektivního“ oboru s dvěma malými dětmi může najít dobrou a přínosnou práci.

Po pěti dnech usilovného přemýšlení nemohu přijít na nic, co mi projekt vzal, takže tak :).

Miroslav Cejpek, regionální koordinátor:

Rozšířil jsem si obzor v oblasti prorodinné politiky a sladování pracovního a rodinného života, poznal jsem značný počet lidí, kteří se aktivně podílejí na vytváření rozličných opatření a aktivit v oblasti prorodinné politiky a sladování pracovního a rodinného života a jejich zavádění do praxe, a potvrdil jsem si závažnost problematiky prorodinné politiky a sladování pracovního a rodinného života včetně realizace opatření a aktivit v této oblasti v současné společnosti.